

สภาวะความเปราะบางและความอันตราย

Vulnerability and Hazard

ภาณุวัฒน์ เสี่ยงม¹

Panuwat Sangiam^{2**}

สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์(ศิลปะและการออกแบบ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏภูเก็ต^{1***}

E-mail: Panuwat@pkru.ac.th¹

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคผลงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก โดยนำเสนอประเด็นดังกล่าวผ่านผลงานจิตรกรรมสีอะครีลิคบนผ้าใบ โดยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายและก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกรังแกทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กหญิงซึ่งมีแนวโน้มที่จะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากกว่าเด็กชาย เพื่อส่งเสริมให้สังคมเกิดความตระหนักและเข้าใจถึงปัญหาความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากบริบทแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย ผลงานจิตรกรรมชุดนี้นำเสนอในแนวเรียลลิสม์ (Realism) โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคที่เน้นความเรียบง่าย ผสมผสานระหว่างการระบายแบบโปร่งใส (Transparency) ซึ่งคล้ายคลึงกับเทคนิคสีน้ำ และการระบายแบบทึบแสง (Opaque) พร้อมทั้งมีการลดทอนรายละเอียดบางส่วน เพื่อเน้นย้ำสาระสำคัญของเนื้อหา โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสารผ่านรูปทรง สี และองค์ประกอบภาพให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: การถูกรังแกทางเพศ ความอันตราย จิตรกรรม

Abstract

This work aims to study data related to the issue of sexual violence against children and present the issue through acrylic paintings on canvas. This reflects a dangerous environment that creates a risk of sexual violence among children and young people, especially girls who are more likely to be at risk than boys. This is to promote awareness and understanding of the problem of violence and sexual abuse in society, which is a result of an unsafe environment. This series of paintings is presented in the Realism style. Using the acrylic painting technique that emphasizes

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

simplicity, combining transparency, which is similar to watercolor techniques, and opaque painting (opaque) with some reduction in details to emphasize the essence of the content, it emphasizes communication through shape, color, and visual elements that are consistent with the current social context.

Keywords: Sexual violence Danger Painting

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

^{2**} Assistant professor

***สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ (ศิลปะและการออกแบบ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

1. ความสำคัญหรือความเป็นมาของปัญหา

เด็กจัดเป็นประชากรที่มีความสำคัญต่อประเทศมากที่สุดกลุ่มหนึ่ง แต่สภาพการณ์ในปัจจุบันพบว่าการล่วงละเมิดทางเพศเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้รายงานว่าการถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็ก ร้อยละ 20 เป็นเพศหญิง และ ร้อยละ 5-10 เป็นเพศชาย 1 และในประเทศไทย จากสถิติของศูนย์พึ่งได้โรงพยาบาล 523 แห่งทั่วประเทศในปี 2558 พบว่า เด็กเกือบ 11,000 คนหรือราว 30 คนต่อวัน เข้ารับการรักษาพยาบาลจากการถูกระงับทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้หญิงที่ถูกกระทำทางเพศโดย 9 ใน 10 คนถูกกระทำโดยบุคคลที่รู้จัก² และในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีรายงานเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเช่นเดียวกัน โดยในปี 2557 พบว่ามีรายงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 20 ของผู้รับบริการเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 10-15 ปี (OSCC Suphanburi, 2014)

กล่าวได้ว่าการถูกระงับทางเพศ เป็นการกระทำใด ๆ หรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศ ที่เป็นการบังคับใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนา ด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศหรือกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกัน โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกละเมิด และให้หมายรวมถึงการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สื่อความหมายในเรื่องเพศโดยที่ฝ่ายถูกคุกคามรู้สึกไม่พอใจและไม่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือการแสดงสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายในทางเพศ แม้บางรายอาจจะมีความรุนแรงน้อย แต่บางรายก็มีความรุนแรงมาก (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2563) การข่มขืนกระทำชำเราและการทารุณกรรมทางเพศ เป็นการกระทำเรื่องเพศหรือการละเมิดทางเพศที่ทำให้บุคคลหนึ่งรู้สึกไม่สบายใจ หวาดกลัวหรือตื่นตระหนก มันเป็นพฤติกรรมที่คนยังไม่ได้รับเชิญหรือได้รับเลือกที่จะทำ รวมถึงการคุกคามทางเพศซึ่งการละเมิดของสิทธิและอำนาจ

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

นั้นอีกด้วย มีการแบ่งรูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศ (วรรยา เทียนดี, 2546) ได้แก่ 1) ล่วงละเมิดในด้านเพศ (Sexual Harassment) คือ คำพูดหรือพฤติกรรมที่สับประมาทถูกเกี่ยวกับเรื่องเพศ การพูดเสียดสีการล้อเลียน กิริยาท่าทางของบุคคลอื่น การนำเสนอภาพโป๊เปลือย ภาพลามกต่อผู้อื่นทำให้เกิดความเสียหาย 2) การล่อลวง ชักชวนทางเพศ (Seductive Behavior) เป็นสิ่งที่ไม่ต้องการไม่เหมาะสมทางร่างกายและคำพูด ซึ่งรวมถึงการแตะต้องและสัมผัสที่ไม่จำเป็น เช่น ลูบหลัง หรือหยิกแก้มหยอก รวมถึงการระรานสัมผัสร่างกายผู้อื่นอย่างไม่ลดละ 3) การติดสินบนเพื่อมีเพศสัมพันธ์ (Sexual Bribery) เป็นการชักชวน ให้มีเพศสัมพันธ์โดยแลกกับการให้รางวัลหรือติดสินบน 4) การข่มขู่ทางเพศ (Sexual Coercion) เป็นการบังคับ ข่มขู่ให้มีเพศสัมพันธ์ และ 5) การข่มขืน (Sexual Assault) การคุกคามข่มขืนเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศทั้งสิ้น นอกจากนี้การล่วงละเมิดทางเพศนั้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศโดยตรงที่มีเงื่อนไขแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นการให้สิ่งที่ผู้กระทำการแลกเปลี่ยนกับการต้องการมีเพศสัมพันธ์ทางเพศ พฤติกรรมนี้เข้าข่ายการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้อง ลักษณะต่อมาคือ การสร้างสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา ลักษณะนี้เป็นการกระทำโดยอาศัยเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยแวดล้อมภายนอก หรือกระทำโดยหัวหน้างาน ครู ที่สื่อถึงพฤติกรรมทางเพศ บางครั้งเป็นลักษณะของการหยอกล้อ การจับต้องร่างกายโดยเจตนา เป็นต้น การล่วงละเมิดทางเพศลักษณะนี้ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การล่วงละเมิดทางเพศโดยวาจา เช่น การเล่าเรื่องตลกลามก การกระจายข่าวเรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นต้น 2) การล่วงเกินทางเพศโดยกิริยาท่าทาง ได้แก่ การแสดงท่าทางที่ล่อถึงเจตนาล่วงเกินทางเพศ การมองสำรวจตรวจตราอย่างตั้งใจ เป็นต้น และ 3) การล่วงเกินโดยการสัมผัส ได้แก่ การกอด จูบ แตะเนื้อต้องตัวรวมทั้งการสัมผัสร่างกาย เป็นต้น (พิภพ อุดลย์อิทธิพงศ์, 2544)

จากข้อมูลข้างต้น ได้จุดประกายแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์นำเสนอผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายและก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกรังแกทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กหญิงซึ่งมักตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากกว่าเด็กชาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้สังคมเกิดความตระหนักและตื่นตัวต่อปัญหาความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นผลกระทบสำคัญที่เกิดจากบริบทแวดล้อมที่ขาดความปลอดภัย

2. แนวคิด / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการทำงานสร้างสรรค์ ชุต สภาวะความเปราะบางและความอันตราย ผู้สร้างสรรค์ใช้สัญลักษณ์ (Symbol) แทนความหมายบางประการในภาพ เช่น ภาพเด็กหญิงสื่อความหมายถึงความโดดเดี่ยว สภาวะความเสี่ยงต่อการถูกรังแกทางเพศ ดอกไม้สื่อถึงความสวยงามแต่แฝงไปด้วยความเปราะบาง เปรียบกับเด็ก

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

สาวในช่วงวัยครุ่น ที่มีความเจริญเติบโต ความพร้อมด้านกายภาพ แต่ก็ยังอ่อนต่อโลก ยังขาดประสบการณ์ ขาดวุฒิภาวะในการดำเนินชีวิต

ในส่วนของรูปแบบการถ่ายทอดได้แนวคิดจากศิลปะแบบเรียลลิสม์ (Realism) หรือ ศิลปะสำนึยม หมายถึง การสร้างงานที่เหมือนจริงดังที่ปรากฏอยู่ในธรรมชาติ รวมถึง การสร้างสรรค์ภาพงานในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม (socially critical images) ภาพเกี่ยวกับชีวิตของคนเมืองและชนบท พวกชาวไร่ชาวนา ในช่วงยุคสมัย ปฏิเสธเนื้อหาเรื่องราวในแบบคลาสสิกและเชิงเปรียบเทียบที่แฝงความหมาย

3. กระบวนการในการสร้างสรรค์

1. สืบค้นภาพของเด็กสาวและดอกไม้เพื่อนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจและเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพร่าง ซึ่งในที่นี้ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกภาพเด็กสาวโดยกำหนดเป็นชาวเอเชียเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลอ้างอิง (Reference) (ภาพที่ 3) และภาพของดอกไม้ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 ภาพหญิงสาว
ที่มา: (Kinonen, 2017)

ภาพที่ 4 ภาพดอกไม้
ที่มา: (WICHURANA ROSES, 2011)

2. กำหนดขอบเขตการสร้างสรรค์ทั้งกระบวนการ ซึ่งในที่นี้จะใช้กระบวนการสร้างสรรค์จิตรกรรมในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดรูปแบบผลงานเป็นภาพจิตรกรรมแนวตั้งขนาด 60 x 80 cm สื่อวัสดุสีอะครีลิคระบายบนผ้าใบ

3. ทำการร่างภาพด้วยดินสอดำบนกระดาษ (ภาพที่ 5) เมื่อได้ภาพร่างที่เหมาะสมจึงนำมาขยายบนผ้าใบ

4. ในภาพร่างมาขยายตามอัตราส่วนบนผ้าใบขนาด 60x80 cm

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

ภาพที่ 5 วาดภาพร่างความคิดด้วยดินสอ

5. ในขั้นตอนการระบายสี ผู้สร้างสรรค์จะลงสีภาพรวมไปก่อน แล้วจึงลงสีเฉพาะจุด ซึ่งวิธีการลงสีส่วนรวมไปก่อนนี้จะช่วยให้ภาพเกิดบรรยากาศ สามารถควบคุมเอกภาพของสีได้ง่าย

6. ในการลงสีภาพคนจะใช้วิธีการระบายแบบไล่สีหน้าก่อน-แก่ โดยใช้แปรงขนาดใหญ่เกลี่ยสีให้มีความเรียบ ดอกไม้จะใช้แปรงขนาดใหญ่เช่นเดียวกันในการระบายแต่ต่างกันตรงที่ดอกไม้จะใช้วิธีการ ระบายแบบโปร่งใส (Transparency) ซึ่งคล้ายคลึงกับเทคนิคสีน้ำ

7. ขั้นตอนสุดท้าย คือการระบายสีฉากหลัง ซึ่งในภาพนี้ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้พื้นหลังสีฟ้า เพื่อผลักดันให้ตัวรูปทรงซึ่งเป็นสีอ่อนให้มีความโดดเด่นจากพื้นหลังโดยการระบายแบบทึบแสง (Opaque) โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำเอาสีสำหรับการทำซิลค์สกรีนมาระบายโดยใช้เกรียงขนาดใหญ่ปาดให้มีความหนาและโดยในบางบริเวณมีร่องรอยของเกรียง มีการสร้างพื้นผิวเพื่อสร้างรสชาติและมิติให้เกิดขึ้นในภาพ

4. การวิเคราะห์ผลงาน

4.1 ส่วนประกอบของศิลปะ (Element of Art)

4.1.1 วิเคราะห์รูปร่างและรูปทรง (Shape and Form) ภายในจิตรกรรมนี้ประกอบด้วย รูปร่างและรูปทรงธรรมชาติ คือ รูปของมนุษย์ซึ่งแสดงหน้าตรง เห็นเพียงศีรษะถึงหน้าอก (ภาพที่ 6) และรูปร่างของดอกไม้ที่จัดวางทับซ้อนรูปทรงมนุษย์

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

ภาพที่ 6 วิเคราะห์รูปร่างและรูปทรง

4.1.2 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง (Space) ภายในภาพนี้มีการแบ่งพื้นที่อย่างชัดเจนระหว่างรูปทรง (Figure) และพื้นที่ว่าง (Space) โดยพื้นที่สีชมพูอมม่วงซึ่งภายในภาพแทนค่ารูปทรง (Figure) ซึ่งเป็นรูปทรงของมนุษย์และดอกไม้ ส่วนพื้นที่สีฟ้าแทนพื้นที่ว่าง (Space) ในภาพจะมีการแบ่งแยกจากกันอย่างชัดเจน (ภาพที่ 7)

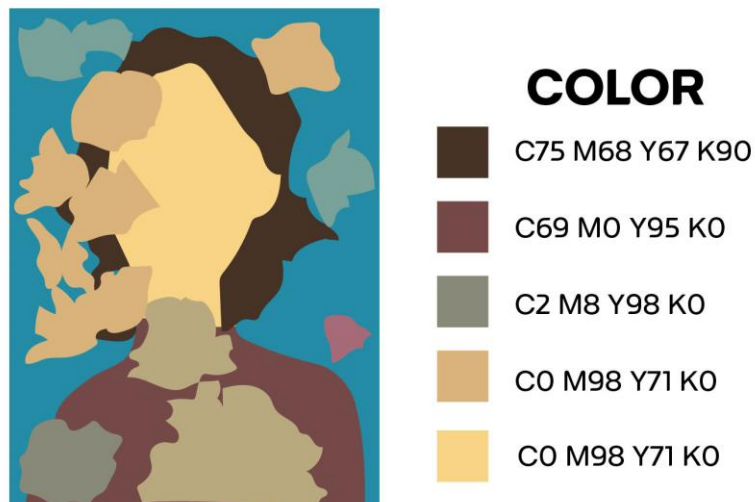

ภาพที่ 7 การวิเคราะห์พื้นที่ว่าง

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

4.1.3 วิเคราะห์สี (Color) ภายในภาพประกอบนี้มีการใช้พื้นที่สีโทนอุ่น (Warm Tone) 40 % ปรากฏในส่วนของรูปทรงมนุษย์ และดอกไม้ และ ภายในภาพมีสีโทนเย็น (Cool Tone) 60 % ปรากฏในพื้นที่ของพื้นหลังสีฟ้า (ภาพที่ 8) ซึ่งการสร้างระยะด้วยค่าสีในภาพนี้เกิดจากค่าความตัดกันระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง

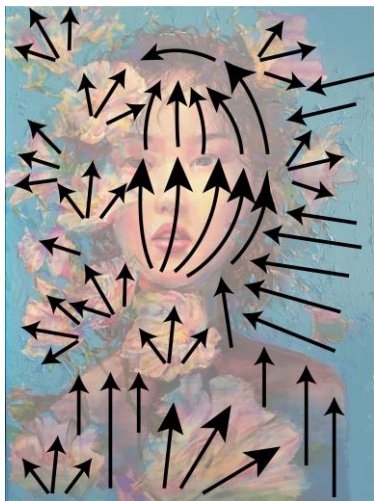
ภาพที่ 8 การวิเคราะห์สี

4.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Principle of Art)

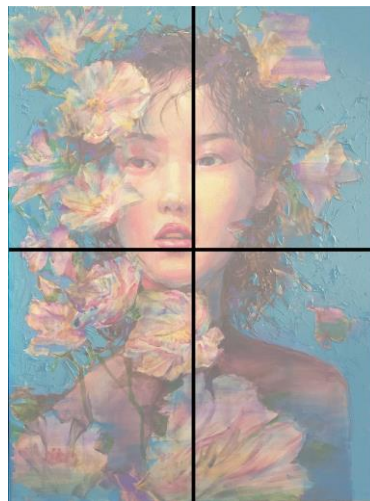
4.2.1 วิเคราะห์ทิศทาง ทิศทางในภาพจะเป็นเส้นเฉียงเริ่มจากหน้าอกของผู้หญิงด้านล่างไล่ในทิศทางแนวตั้งขึ้นไป และโค้งขึ้นไปตามใบหน้าของผู้หญิง โดยไล่ไปจากคางถึงตาไปจนถึงหน้าผาก และโค้งไปตามแนวเส้นผม ดอกไม้แต่ละดอกมีทิศทางที่กระจายออก พื้นที่ว่างในภาพจะมีทิศทางพุ่งเข้าหารูปทรงมนุษย์ (ภาพที่ 9)

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

ภาพที่ 9 การวิเคราะห์ทิศทาง

ภาพที่ 10 การวิเคราะห์ดุลยภาพ

4.2.2 วิเคราะห์ดุลยภาพ (Balance) ดุลยภาพของภาพเป็นแบบอสมมาตร ช้ายขวาสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) (ภาพที่ 10) น้ำหนักจะเอียงไปทางด้านซ้ายมากกว่าด้านขวา

4.2.3 วิเคราะห์จังหวะและความเคลื่อนไหว (Rhythm and Movement) จังหวะและความเคลื่อนไหวมีลักษณะเคลื่อนไหวจากบริเวณด้านล่างขวาของภาพ เคลื่อนมาส่วนมุมซ้าย และโค้งกลับไปด้านบนขวา ล้อไปตามแนวม จังหวะการเคลื่อนไหวเป็นลักษณะ S

5. สรุป

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมชุดนี้ พบว่าผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้คนที่ปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก โดยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายและก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกรังแกทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กหญิงซึ่งมีแนวโน้มที่จะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากกว่าเด็กชาย โดยผลงานจิตรกรรมชุดนี้นำเสนอในแนวเรียลลิสม์ (Realism) โดยใช้สื่อวัสดุการระบายสีอะคริลิกที่ผสมผสานระหว่างการระบายแบบโปร่งใส (Transparency) ซึ่งคล้ายคลึงกับเทคนิคสีน้ำ ซึ่งได้ผลดีในเรื่องการผสมผสานสีให้มิติที่ลึก และมีโทนสีที่แปลกใหม่ และการระบายแบบทึบแสง (Opaque) แบบสีน้ำมัน ส่งผลให้มีความเป็นเนื้อสี ภาพมีความหนักแน่นจริงจัง ถ่ายทอดผลงานโดยนำหลักการทางศิลปะมาใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์ ส่วนประกอบทางศิลปะที่สำคัญที่ได้นำมาใช้ คือ รูปร่างและรูปทรง พื้นที่ว่าง และ

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

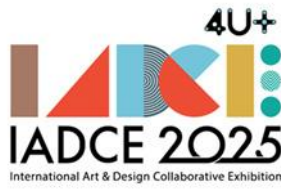
สี และมีการใช้หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ คือ ทิศทาง ดุลยภาพ จังหวะและความเคลื่อนไหว ผ่านการใช้สื่อ
วัสดุสื่อะครีลิค

ภาพที่ 12 ภาพสำเร็จผลงานจิตรกรรมสภาวะความเปราะบางและความอันตราย

เอกสารอ้างอิง

- พิภพ อุดลย์อิทธิพงศ์. (2544). การปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมและทอดทิ้ง. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก.
- วรรณยา เทียนดี. (2546). การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิงของข้าราชการตำรวจเพศชายในจังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สุทธาทิพย์ คำเที่ยง. (2562). การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 5(9): 230-246.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2563). แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านทุจริตกระทรวงสาธารณสุข.

Fusion of Perspectives : Diversity in Creativity

The 7th National Academic Conference for the Advancement in Art, Culture and Design
and The International Arts & Designs Collaborative Exhibition 2025

Kinonen, S. (2017). *This 41-Year-Old Woman, Who Looks 21, Is Freaking the Internet Out.*

(Online). <https://www.allure.com/story/lure-hsu-41-year-old-woman-who-looks-21>, สืบค้น
เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2568.

OSCC Suphanburi. (2014). Child Support Services Report of OSCC. Suphanburi: OSCC Suphanburi;
2014.

WICHURANA ROSES. (2011). *Growing 'New Dawn' Climbing Rose*. (Online).

<https://hedgerowrose.com/rose-gardening/2011/06/16/growing-new-dawn-climbing-rose/>
สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2568.